

1532

Onor.
Asociațiunea pentru Literatură
Română
Str. Loguna 6

POPORULUI

cipare în zilele care Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 20.-
Pe o jumătate de an Lei 10.-
Pe un pătrar de an Lei 5.-
Prețul unui Exemplar Lei - 50

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.
(îngă postă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la **BIROUL ADMINISTRAȚIEI**
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir peșt prima dată 1 leu, a doua-oară
80 bani a treia oară 70 bani.

Am înviat, pentru că am crezut

De G. G. G.

Popor român! Serbează din toată inima ta în anul 1920 Serbătoria mare a învierii Domnului nostru Isus Christos, căci serbând învierea Fiului lui Dumnezeu, serbezi totodată și învierea ta. Serbează și te veselește, că te vezi între granițele tale neconturbat de nime și recunoscut de toată lumea de popor harnic și viteaz.

Serbează popor român! Serbează și te veselește, căci precum Fiul lui Dumnezeu după chin, suferință și moarte a înviat, așa și Tu, iubit popor român, după veacuri de chinuri și asuprii datuți s'a să te vezi înviat. Precum de pe mormântul lui Isus Christos s'a resturnat peatra sigilată și ostașii au amorțit, așa s'au dezlegat și lanțurile tale de robie și dușmanii tăi au amorțit.

Isus Christos a zis: „Stricați biserica și în trei zile iarăși o voi clădi!” El a zis aceste vorbe în credința, că Dumnezeu al cărui Fiul era, nu-l va părăsi și-l va învia. A crezut deci în Tatăl cel ceresc și credința lui i-a ajutat.

Și ce crezi, popor român, că cine ți-a ajutat ție? Oare nu tot Acela, căruia te-ai închinat și în care ai crezut din toată inima ta? Ba da, Dumnezeu ți-a ajutat, Acel Dumnezeu, către care ți-ai întors rugăciunile tale ziua și noaptea, dimineața și seara, în năcaz ca și în voie bună. Acela ți-a ajutat, pentru că tu, popor român, nu ai desnădăduit, ți-ai dus calvarul până în capăt, ca și Christos, care și-a dus calvarul până în groapă. Și asta ai făcut-o crezând tare într'un singur Dumnezeu care cârmuiește lumea și ajută fiecăruia după credința sa. Ai crezut, ai sperat și nu te-ai înșelat. Ai știut, că dacă e un Dumnezeu, care cârmuiește toate cu a sa mare înțelepciune, apoi Acela nu va lăsa poporul său ce de veacuri e asuprit și de veacuri sperează în rânduiala Dumnezeirei. Ești fericit popor român, pentru că ai crezut.

Poporul care nu a crezut și care și-a bătut joc de Dumnezeu și de credința noastră, poporul acela astăzi e nimicit. Și și astăzi îl bate Dumnezeu, căci n-ai în țara care i-a mai rămas nu are nici o odihnă. Se spânzură unii pe alții, se năpădesc ca fiarele sălbatice ei între ei.

Nu au odihnă, că ei nu au avut credință și nădejde. Și nu au nici azi. Ei și azi își bat joc de Dumnezeu, când Voevodul lor zice: „Dumnezeul ungarilor încă n'a murit!” Nu-i asta o batere de joc? El vorbește ca și când ei ar avea un Dumnezeu propriu al lor, numai al lor.

Ca să știe și iubiiții cetitori cum și-au bătut ei joc și în trecut de Dumnezeu, voi aminti, că începând din anul 1914 până în 1916 scriau cine știe ce prostii chier și prin foi. Așa un scriitor al lor cu numele Kalmár scria în foaia „Ujság” din Cluj sub titlul: „Isten, te ne segits, csak bámul!” Adecă „Dumnezeule, tu nu ajuta, numai te miră!” Asta o scria pe timpul, când armata austro-ungară făcea învingeri strălucite. De altă dată tot acest scriitor scria: „Csak az Isten legyen semleges, aztán...” Adecă numai Dumnezeu să fie neutru, c'apoi isprăvesc ei. Cu un cuvânt, ei își băteau joc de Dumnezeu, nici nu îi cereau ajutorul, nici nu sperau într'ansul, ci numai în faloșia și în în-gâmfaarea lor.

Și cum le-a fost credința, așa le-a fost și isprava. Ei au scos sabia din

teacă, voind să bată pe toată lumea, uitând, că orice început să face cu gând curat și credința tare. Au zis, să nu le ajute Dumnezeu, făr' să se mire. Intr'a-devăr, nici nu le-a ajutat și acum să miră lumea de ei. A zis, că Dumnezeu să fie neutru, adecă să nu se amestece în lucrurile lor, și nici nu s'a amestecă i-a lăsat în voia lor, ș'acum își văd isprava și rodul.

Dumnezeu să ne ferească de credința lor!

Popor român! Ți-ne la credința ta, pe care ai moștenit-o dela moși-strămoși. Crede și te roagă Acelui Dumnezeu, căruia i-au crezut și s'au rugat moșii și strămoșii tăi! Ține-ți datinele și credința, căci în acestea ți-ai păstrat limba și legea! Crede și sperează, căci credința și speranța ne-au dat Româno-Mare. Nu asculta de sfătuitori străini, că ei er voiesc să-ți ia credința și-ți voiesc perire. Am înviat, pentru că am crezut și sperat, să credem și sperăm, dacă voim să fim o țară tare și mare.

Christos a înviat!

Ce să facem în noua situație?

Românii ardeleni și noul guvern. — Deosebiri de păreri în sinul partidului național. — Unii români ardeleni, foști deputați, părăsesc partidul. — Partidul național, prefăcut și organizat amăsurat timpurilor noi, trebuie să existe. — E datorința fiecărui bun Român ardelen să aștepte hotărârile congresului partidului, care se va ține la Alba-Iulia în ziua de 24 Aprilie.

Marea adunare dela Alba-Iulia, ținută în 1 Decembrie 1918, când ne-am unit cu frații de-un sânge din România veche, ne-au pus în fața unor stări nouă. Unindu-ne cu România pe vecie, începem o nouă viață. De aceasta ne dăm bine seama. Și avem mari speranțe în viitorul acestei țări bogate și a acestui neam vrednic de o soartă mai bună. Alipirea aceasta a Ardealului cu România veche să nu se pară însă un lucru, care merge așa ușor, se hotărăște în o adunare și se poate întâmpla într'o zi. Înțelegem alipirea și contopirea legilor noastre cu ale fraților din Regat.

Noi Românii ardeleni avem alte legi și alți bani, alte condiții de viață, locuind și mai departe cu diferite naționalități, cum și multe întocmiri bune sau rele, dar cari nu se pot preface din o zi pe alta.

De aceea înțelegem, că unirea totală se poate face numai treptat. Și aceasta

tocmai din motivul, ca să se facă un lucru cât se poate de bun, ca pe viitor fiecare Român ardelen să trăiască mult mai fericit decum a trăit până acum. Legile viitoare încă să fie mai bune ca cele de până acum.

Noi așa am crezut în trecut și așa ne închipuim și în prezent. Pentru acest ideal am luptat zeci de ani. Pentru ajungerea acestei ținte s'a înființat partidul național pe vremuri. Iar la alegerile trecute, pentru ducerea la îndeplinire a unirii pe vecie cu România veche, partidul național a trimis la București atâția deputați.

Nu zicem, că deputații aleși au fost toți dintre cei mai buni. Unii puteau lipsi, iar altora trebuia să li se dea loc. Oamenii merituosi au fost cam ușor trecuți cu vederea. Să sperăm, că în viitor nu se va mai întâmpla așa.

Cu toate acestea, datoria fiecărui bun Român ardelen este, să stăm și azi în

serviciul partidului național. Să nu ne desbinăm în atâtea partide, ci în sinul partidului național — care își are merite neperitoare pentru neam — să încercăm a introduce schimbările necesare nouilor vremuri.

Noi Românii ardeleni, atât azi, cât și în viitor, vom trăi tot împreună cu mai multe naționalități. Acestea, vedem bine cum se unesc și în la olaltă. Pilda cea din urmă o avem la Sași: tot ce este de viață nemțească (Svabii, Sașii, Nemții din regat, Bucovina și Basarabia) s'au unit într'un singur partid. Lor le vor urma, de sigur, în curând Ungurii, ba poate și Jidovii.

Între astfel de împrejurări e cu cale a ne desbina noi Românii ardeleni în diferite partide? Răspundem hotărât, că de prezent nu e cu cale așa ceva. Mai bine să încercăm prefacerea partidului național, în sinul căruia să fie reprezentate toate clasele poporului nostru: domni și țărani, meseriași și comercianți. Din toate clasele să fie la conducerea și reprezentarea partidului, iar atunci va fi mai bine de noi ca dacă ne-am desbina în partizani liberali sau conservatori, țărăniști ori socialiști, averescani sau tachiști și așa mai departe.

Pentru astfel de lupte, în sinul poporului român ardelen, nu e timpul azi. De aceea nu aprobăm pe cei ce au părăsit partidul național. Înțelegem pe cei vr'o 35 foști deputați, — din 240 — cari au trecut în partidul generalului Averescu.

Acești foști deputați, dacă dau ceva pe o convingere politică și sunt stăpâniți de disciplină de partid, trebuiau să aștepte cu pasul lor cel puțin până la congresul partidului. Acolo să fi încercat introducerea ideilor lor. Iar dacă aceasta nu le-ar fi izbutit, urma ca să se supună și mai departe disciplinei de partid, recunoscând părerea celor mai mulți. La din contră se părăsesc partidul. A părăsi un partid în felul acesta, — îndeosebi partidul național ardelen — considerăm mult mai frumos, decât după o ședință dela club, cum au făcut domnii susnumiți.

Având acestea în vedere, nu aprobăm trecerea ardelenilor nici într'un partid ca al generalului Averescu, care de prezent e la putere.

Avem încă simpatia pentru iubirea generalului arătată față de soldați pe front. Îl vedeam foarte bucuros la lucru pentru binele țării. Noi, cei dela această gazetă, am legat mari speranțe de politica viitoare a generalului Averescu.

Azi nu suntem însă destul de lămurii asupra adevăratei politici viitoare a dlui general. Programul lui nu e destul de limpede, iar în jurul lui sunt și fug acum — de când a luat conducerea guvernului — câți toți, de prin alte partide. Unii sunt buni, dar mulți vin de sigur cu gânduri ascunse. Sunt încă prea mulți ciocoi, liberali și conservatori vechi, în jurul generalului Averescu! Iar aceasta ne face neîncrezători în ceea ce făgăduiește.

Pe de altă parte, generalul a dat proba de foc numai în lucruri militare, pe când în lucrurile politice trebuie să așteptăm ce va face de acum încolo. Și dela o seamă de ciocoi din jurul lui nu ne așteptăm la mult bine.

Tot așa nu putem aproba felul cum aluat generalul Averescu conducerea din

mânile fostului ministru-președinte dl Vaida, care, pe când aducea în străinătate cele mai bune servicii țării și neamului, a fost lăsat într'o bună zi între cer și pământ. De ce nu l-a chemat acasă, sau dacă nu să mai fi așteptat câteva zile până venea!

Un alt moment este și acesta: Guvernul dlui general Averescu prea o ia la zor cu decretul-legi. Asta încă nu merge într'un stat pretins constituțional.

Disolvarea Consiliului dirigent

Un cuvânt nepărtinitor asupra Consiliului dirigent, care la 1 Decembrie 1918 și-a luat o înaltă chemare.

Ultimele știri ne spun, că Consiliul dirigent va fi dizolvat. Decretul de dizolvare ar fi fost semnat de Majestatea Sa Regele, iar lichidarea (trecerea lucrurilor sub noua conducere a guvernului din București) a fost încredințată unei comisii de unire, care va fi prezidată de dl Ioan Suciu, fost mai înainte șeful resortului de organizare, din care post demisionase.

Știrea de sus, în felul cum vine dela București, trebuie să spunem, că ne surprinde. Într'un fel se cugeta și se doria desființarea Consiliului dirigent acum câteva luni sau săptămâni, și cu totul altfel se întâmplă azi.

Atunci se gândiau oamenii ne-interesați la desființarea unei instituții, care ar putea duce — ceea ce n'am observat până acum — la vr'o politică ardelenă de separatism păgubitor țării și neamului, cum și la împedecarea treburilor, ce, durere, unii oameni ar fi făcut cu ajutorul unor persoane angajate în serviciul Consiliului dirigent. Și se zicea: politica de separatism n'are loc. Foarte bine, zicem și noi, vrem o unire completă, care să se facă în cea mai bună formă. — Cei cu musca pe căciulă în Consiliul dirigent, trebuie delaturăți, se zicea mai departe. Asta e o datorie a celor buni din Consiliul dirigent, adăugăm noi.

Sprîjinind o astfel de gândire, nu înțelegem, că trebuie să aprobăm o dizolvare a Consiliului dirigent prin decret-legi, cum e vorba că se va întâmpla acum. Consiliul dirigent a fost recunoscut de Ma-

jestatea Sa Regele și de guvernul dela București. Totodată s'a spus atunci, că desființarea lui se va putea hotărî numai din partea parlamentului român.

Acum, în lipsa parlamentului, vine guvernul dlui general Averescu, ajuns abia ieri la putere, și prin un simplu decret-legi hotărăște desființarea Consiliului dirigent.

Cu inima liniștită declarăm aici pe față, că nu înțelegem: De ce această forțare? De ce așa un asalt din partea guvernului asupra Consiliului dirigent? De ce nu dă bună-oară generalul Averescu așa un asalt asupra regulării prețului coronei în Ardeal și vechiul regat?

Ei, asta-i altă căciulă! Ideia asta nu e populară în vechiul regat. Pe când, desființând Consiliul dirigent, e ușor apoi a schimba și pe prefecți, cari desigur vor fi înlocuiți în bună parte cu oameni, cari se vor declara partizani ai guvernului Averescu. În felul acesta să sperează mai departe succesul guvernului la alegerile viitoare, față de partidul național.

Din aceste considerații nu putem avea destulă încredere în guvernul actual; nu aprobăm pasul celor 35 foști deputați, cari au intrat în partidul dlui general; ci rămânem mai departe alături de Partidul național, exprimându-ne dorința a vedea o reformare cât mai practică și democratică, amăsurat timpului, în sinul partidului. Aceasta o așteptăm dela congresul, ce se va ține la Alba-Iulia.

O astfel de procedură a fraților din vechiul regat nu aprobăm de prezent. Pentru noi ardelenii nu va fi nici un bine, dacă la alegerile viitoare ne vom desbina în 4 sau 5 partide. Doar e vorba, ca toate partidele din vechiul regat să dea asalt asupra noastră. Pentru așa ceva era încă vreme destulă după întrunirea Constituanței, care va avea să schimbe legile fundamentale ale țării.

Nu apărăm Consiliul dirigent, dela care, declarăm aici scurt și cuprinzător, n'am cerut și n'am avut nici un favor. În situația dată ne simțim însă datorii a face această constatare.

Consiliul dirigent, în felul cum a fost conceput la Alba-Iulia de unii fruntași conducători, îl considerăm ca o instituție ideală pentru timpul de tranziție (până după unirea totală).

Recunoaștem, că în sinul Consiliului dirigent au fost — și poate mai sunt — persoane, cari au făcut lucruri, ce sub nici o împrejurare nu trebuiau să se întâmple. Ba unii ar trebui chiar urmăriți, și odată prinși cu ocaua mică, dați pe mâna judecării.

În același timp nu trebuie să zicem însă, că întreg Consiliul n'a fost vrednic. Sunt încă și azi persoane, cari cu destulă cinste lucrează pentru țară și neam. Doar pe la resorturile de Aprovizionare, Agricultură și Comerț de s'au întâmplat mai multe nerândueli. De se va fi mai întâmplat lucruri mărunte și pe la alte resorturi, asta nu hotărăște chiar mult. A mulțumi toată

lumea nu e cu puțină nici când. Mai cu seamă acum, când atâtea doriau posturi grase sau permise etc.

Mulți susțin, că în Basarabia, unde administrația o fac organe din vechiul regat, lucrurile merg mai rău ca în Ardeal. De altfel, cum se face administrația în vechiul regat, încă lasă mult de dorit.

Consiliul dirigent se va desființa mai curând sau mai târziu. Să sperăm, că în jurul lui nu se face dela București politică de partid. Atunci ar veni vremea să vedem ghiarele măței prin sac, regretând că pe nedreptul s'a atacat Consiliul dirigent prea vehement.

Ca ziar nepărtinitor și absolut neinteresat, am aflat cu cale a face aceste constatări, exprimându-ne stima noastră pentru cei în mod cinstit au lucrat în sinul Consiliului dirigent, iar față de cei slabi și dornici de mărire și avere nemuncind cel mai adânc dispreț, fiindcă prin ei s'a încercat compromiterea unei instituții de însemnătate istorică.

(B.)

Ce se întâmplă cu coroanele?

Cerem egalarea coroanei cu leul!

De un an și câteva luni valoarea coroanei noastre a fost redusă la jumătate. Doar asta e urmarea urcării leului la 2 coroane. Că am meritat noi Ardelenii aceasta dela frați, a va judeca istoria. Destul, că avutul nostru, prin acest fapt a suferit. Acum, din ce trece mai mult timp — fără a se regula coroana în curs sau să se înlocuiască cu lei — din ce avutul nostru suferă mai greu. De o jumătate de an încoace, coroana a scăzut și mai mult în urma speculei cu lei și coroane.

Și cine a făcut specula? O seamă de străini, unele bănci mari și câți frași-impinși, cari se pricep la specule de tot felul. Așa am ajuns, că coroana nu mai face decât 32—35 bani, în loc de 50 bani, cu cât o pusese guvernul român la începutul anului 1919. Cu alte cuvinte: leul a ajuns la 2 cor. 80 bani până la 3 coroane.

Cu toate acestea, din partea guvernului nu observăm nici un interes pentru îndreptarea acestor slări. Pe nimeni nu-l mai doare ce se alege cu avutul nostru, și cum trăim!

Ne doare inima, dar trebuie se facem aceste constatări. La București habar n'au să reguleze cursul coroanei. Pe nimeni nu auzi interesându-se cum o ducem noi cu pierderea valorii coroanei. În schimb te întreabă atâția: Ce-ar fi de cumpărat din Ardeal? Lână, pânzării, postavuri, piele și alte obiecte mai sunt?

Scriitorul acestor rânduri a răspuns umora, așa în răspăr: Da, sunt încă de toate, schimbă lei cu 2'80 până la 3 coroane, mergi în Ardeal și cumpără orice obiecte cu prețul de prăvălie, le încarcă la vagon, socotește-ți toate speșele la prețul de cumpărare, și poți fi sigur că la București le vinzi cu prețul îndoit. La 1000 de lei câștigi încă 1000 lei, iar la 100 de mii câștigi alte 100 mii de lei. (Așa și fac doar atâția gheșeftari din vechiul regat.)

Cine n'ar crede acestea să socotească puțin: Ce a costat la noi spre pildă o pereche de ghete acum e anul și ce costă în ziua de azi? Tot așa: ce a costat acele ghete la București anul trecut și ce costă acum? Oricine va face constatarea, că la noi scumpetea crește mereu, în urma scăderii prețului coroanei față de leu. Dar cu toate acestea, celor din vechiul regat și azi le convine a cumpăra orice dela noi din Ardeal, fiindcă la aceasta îi ajută diferența de curs între coroană și leu.

Acum întreb: Crescând scumpetea așa la noi în Ardeal pe de o parte, iar pe de altă parte împuținându-se mereu mărfurile și produsele de tot felul, îndeosebi articli industriali, cum vom trăi noi și ce se va alege de soarta noastră, când se va regula cursul coroanei și al leului? Nu e dator statul să ia sub scutul său avutul a milioane de suflete?

O să ajungem, că la noi în Ardeal va fi o scumpete mai mare, decât în vechiul regat, deși până acum în Ardeal era totul mai ieftin ca în regat. Iată unde duce nenorocita ideie cu scăderea coroanei față de leu pe timp de ani de zile!

Ei, dar asta nu-i separatism, fiindcă prețul scăzut al coroanei le convine fraților din Regat pe timp cât de îndelungat! Noi să nu zicem nimic contra scăderii coroanei, în schimb ei cer ridicarea la orice opreliște de cumpărări în Ardeal. Să nu mai fie nici o graniță; nici un permis să nu li se mai ceară. Să poată cumpăra cât de mult pe 3 coroane la un leu. Asta o numesc frații din regat egalitate!

În schimb, dacă vrei să cumperi ceva dela București, acolo e totul scump ca piperul. Asta din cauză că noi trebuie să cumpărăm mai întâiu leul cu 2'90 până la 3 coroane, și numai după aceea să întri în v'o prăvălie. Dar nu cumva să îndrăznești a spune, că așa ceva încă e dovada celui mai mizerabil separatism valutar!

Ei, ce ne facem noi acum, când în Ardeal în fiecare zi se găte o sumedenie de mărfuri (de îmbrăcăminte, încălțăminte, ferărie și alte multe)? Cu Budapesta, Viena sau Praga nu avem aproape nici o legătură. Cum ne putem ajuta cu vechiul regat am spus mai sus.

Văzând cele ce se petrec la București în aceste zile, judecând asupra vieții de acolo și dela noi, având în vedere prezentul și viitorul, mărturisim sincer: Nu mai înțelegem pe frații nostri din vechiul regat, că ce vreau cu noi? Sau că ne țin tare proști, sau că vreau să înceapă ași bate joc de noi! Dar la așa ceva nu ne vom lăsa odată cu capul.

De aceea pretindem egalarea coroanei cu leul, așa cum a fost mai înainte.

Aceasta se poate întâmpla în două feluri: scoțând coroana din circulație, pe un curs egal cu leu, înlocuind totodată hârtia austro-ungară cu hârtia românească — sau ridicând coroana veche la valoarea leului, lăsându-o și pe mai departe în circulație, până când se va tipări hârtia românească și se vor fi aranjat diferite chestii financiare.

Destul am fost speculați de un an mai bine. Cerem ca guvernul să ne lămurească: ce gândește să facă în chestia valutei coroanei și a leului? Să nu ne tot îmbete cu vorbe goale, frumos sunătoare, ci să ne arete fapte spre binele poporului, și cel din partea de vest a României mari.

Să nu ni se mai spună, că coroana n'are valoarea leului la cutare sau cutare bursă, unde joacă speculanții cei mari. — Noi, ardelenii, cu avutul țării noastre, reprezentăm aici acasă la noi o valoare materială de miliarde. Iar acest avut suferă în urma împrejurării, că statul nu ne ia sup scut, regulând cursul bancnotelor în circulație. În urma bogăției Ardealului, merităm a fi tratați ca Francezii din Alsația și Lorena, unde marca germană a fost rescumpărată cu 1'25 franci francezi, deci cu 1/4 peste egal. Tot asemenea au făcut și belgienii, acum de curând.

Un pas în direcția aceasta a făcut deja statul român atunci când a recunoscut la egal leul german (Banca Generală), care, asta e drept, atingea mai mult interesele fraților din vechiul regat!

De ce nu se procedează la fel cu coroana și rubla? Chestia regulării bancnotelor străine de pe teritoriul României întregite devine pe zi ce merge tot mai critică. Din ce se amână mai mult, din ce devine mai grea și produce mai mult sânge rău în sufletul atâtor buni români, cari însă nu mai pot tot tăcea, văzând cum zilnic tot mai mult li se nimicește avutul lor.

N. Bratu.

Ordonanța Nr. 36.

Noi, Comandantul trupelor din Transilvania, văzând, că o parte din transporturile de cărbuni destinate armatei sau fabricelor, uzinelor, ateliereilor și altor instituții alăturate armatei, se jefuesc pe drum, astfel, că la destinație vagoanele ajung aproape goale; iar o altă parte din aceste transporturi nici nu ajung la punctul, unde sunt dirijate, căci, prin stațiile intermediare le schimbă destinația, pierzându-li-se astfel urma cu totul.

Pe baza articolului 32 și 57 din Titlul II adițional C. J. M., în interesul siguranței armatei și apărarea Țării,

ordănam:

1. Comandanții militari ai stațiilor sunt obligați a lua întinse măsuri, ca în zona stației unde au comanda, să nu se scoată ziua sau noaptea cărbuni din vagoane de către particulari, sau de personalul căilor ferate române.

De se va stabili, că din neglijența comandanților militari de gări s'a întâmplat devalizarea vagoanelor cu cărbuni, vor fi făcuți răspunzători conform legilor și regulamentelor militare.

2. În cazul în care, prin chiar toleranța sau știința comandanților militari de gări, s'a luat cărbuni din vagoane sau s'a schimbat destinația vagoanelor, ei devin personal responsabili și vor fi traduși în judecata Curților marțiale, spre a fi judecați și condamnați până la 5 ani închisoare corecțională.

3. Aceeași pedeapsă, prevăzută la art. de mai sus, se va aplica de Curțile marțiale șefului de stație, care, cu dela sine putere și de rea credință fiind, a schimbat destinația dată la origine vagoanelor cu cărbuni.

Se va mai aplica aceeași pedeapsă și acelor șefi de gară, cari au îndemnat sau a tolerat a se scoate cărbuni din vagoane de personalul subaltern al căilor ferate române sau de alți indivizi.

4. Personalul căilor ferate române, precum și particularii cari vor fi dovediți că au furat din vagoane o cantitate oarecare de cărbuni în curs de transport, sau în timpul staționării vagoanelor prin stații, vor fi de îndată arestați și trimiși în judecată, spre a li se aplica articolul 309 alineatul 4 din Codul penal, de fac parte personalul căilor ferate, sau articolul 308 Codul penal, de sunt delincvenți particulari, putându-li-se mări pedeapsa la toți până la 4 ani închisoare, pe baza articolului 50 din Codul justiției militare Titlul II adițional.

5. Constatarea delictelor prevăzute în această ordonanță, se va face, în ce privește pe comandanții militari ai stațiilor de C. F. R., de comisari regali, de pretori, comandanți de piață și orice alți ofițeri special delegați de un comandament militar și cari să fie superior, gradului avut de comandantul militar al stației.

Pentru toți ceilalți delincvenți, constatarea se poate face de organele mai sus indicate, precum și de orice ofițer de poliție judiciară sau de funcționarii superiori ai căilor ferate române.

6. Ordonanța de față se va publica, pe oât cu puțință, în ziare, se va afișa în toate stațiile de drum de fier, în toate comunele, la sediul Curților marțiale, pretoratelor, la comendaurile de piață și la localurile de jandarmerie, aducându-se la cunoștință obștească și prin bătea de dobă.

Această ordonanță devine executorie trei zile dela afișarea ei și se aplică numai celor deveniți culpabili în urma expirării acestui termen.

Data la Comandamentul nostru din Sibiu, azi 23 Februarie 1920.

Comandantul trupelor din Transilvania:

General Mărdărescu.

Șeful pe stat major:

General Panătescu.

Ceva despre partidele politice.

În urma fericitului eveniment al înfăptuirii unirii neamului românesc, poporul român a ajuns pretutindeni să se poată nu numai interesa, dar să poată chiar hotărî singur legile, după cari vrea să fie chivernisită patria lui, pentruca să fie fericit.

În timpul, când gemeam sub jugul guvernului din Pesta, participarea noastră la luptele politice era mărginită la o împotrivire cât mai energică față de încercările de maghiarism în justiție, administrație, școală și biserică.

Împotrivirea noastră a fost tare, mulțumită partidului nostru național, care cuprindea în sânul său pe toți Românii cinstiți, atât plugarii dela sate, cât și puținii meseriași, negustori și cărturari români dela orașe.

Lucrurile s'au schimbat acum. Nu ne mai oprește nimeni să ne dezvoltăm, prin muncă fără preget, pe toate terețele: cultural și economic. Acum e vorba, în ce fel să ne unim cetățenii, pentru a ajunge la cea mai mare dezvoltare culturală și economică cu putință, adică ce partid să formăm noi cetățenii pe viitor.

Ca să putem lua o hotărîre cumințe în privința aceasta, trebuie să cunoaștem, fie cât de scurt și felul partidelor din România veche și să ne reamintim părțile principale din istoria partidului nostru național.

Lucrul acesta vrea să ni-l ușureze rîndurile următoare, trimise de un colaborator și prieten vechiu al „Foi Poporului”.

Red. „Foi Poporului”.

I.

E lucru ușor de înțeles, că la un popor liber viața politică se poate desfășura cu mult mai mare ușurință și mai pe față, decât la un popor, pe care altul caută să-l nimicească. În cazul din urmă, lupta politică se duce mai ales pentru apărarea bunurilor sufletești, a limbii și obiceiurilor naționale, precum și a așezămintelor culturale, cum sunt mai ales biserica și școala. Când poporul e liber, înzghebarea partidelor se face și pentru

câștigarea mijloacelor celor mai potrivite pentru ridicarea culturală, dar în aceeași măsură și pentru întărirea economică, prin agricultură, comerț și industrie.

Cel dintâiu partid format în România veche în secolul trecut a fost partidul Unirii Principatelor. Muntenia și Moldova erau două principate, fiecare cu domnitor deosebit, cu toate că amândoi stăpâneau tot peste români. Urmarea acestei neuniri, apoi în robirii tot mai grele a țăranilor, cari aproape singuri formau cetele de apărare împotriva dușmanilor din afară, a fost înjosirea cu totul a celor două țări române sub jugul Turcilor și al Grecilor flămânzi, cari le-au cutropit sugându-le toată vloga.

Pe la începutul secolului trecut mergeau mulți fii de boieri, și din Moldova și din Muntenia, să învețe carte în Paris, mai puțini și la Berlin. O parte din aceștia, văzând munca poporului francez liber și simțind primejdia neunirii între frați, au format un partid, care își pusesese de gând să lupte din toate puterile pentru unirea celor două principate române. Pentru ideea lor au câștigat pe mulți alții dintre boierii de-acasă și după lupte îndelungate cu o parte mare din boierii, cari se temeau de unire, căci se vedeau amenințați să piardă mult din puterea lor, la 1859 s'a înfăptuit, și cu ajutorul Franței și al Prusiei, unirea celor două principate.

După unire se ivi trebuința împotrivirii țăranilor. Erau în România veche și țărani liberi, numiți moșneni sau răzeși (cam în felul nemeșilor din Țara Hațegului sau al boierilor din Țara Oltului), dar marea lor majoritate era robită la boieri și la arendașii greci și de alte neamuri străine mai rău decum erau iobăgii la noi până la 1848. Atunci începură să se formeze două partide nouă: cel liberal și cel conservator.

Partidul liberal (își zicea național-liberal) cerea, între altele, prin programul lui și împotrivirea țăranilor, la care se împotrivia partidul conservator. Cel liberal era compus, partea cea mai mare din

boieri mici, din fii de arendași și din un număr mai mic de orășeni, cel conservator numai din boieri.

Cu toată partidul liberal avea în program și împotrivirea țăranilor, Domnitorul Cuza, cel dintâiu principe al Munteniei și Moldovei unite, nu putea să-l înduplece nici pe ei să se învoească atunci la împotrivire. Atunci Cuza și cu marele patriot M. Cogălniceanu a hotărît cu dela sine putere, împotriva voinței lui Ion Brătianu, căpetenia liberarilor, și a conservatorilor, împotrivirea (la 1864).

Dela aceasta dată încoace, atât partidul liberal, cât și cel conservator s'au alcătuit în mod tot mai regulat și mai strâns. Fiecare și-a compus un program, în care făgăduiau toate bunătățile pentru popor. Fiind legea electorală astfel alcătuită, încât marea mulțime a poporului, țăranimea, avea cei mai puțini deputați, nu e mirare, că în România guvernul, care făcea alegerile, avea, până în 1919, totdeauna majoritatea în camere (în dietă) și făcea ce voia. Ear dupăce și făcea mendrele doi-trei ani, regele chema un alt guvern și acesta făcea alegeri nouă, cari îi dădeau acum noului guvern majoritatea.

Se înțelege, că aceste două partide au căutat să lucreze și pentru binele țării. Dar fiecare partid, ajuns la putere, socotea țara ca o moșie a lui. Partea cea mai mare a funcționarilor numiți de guvern pleca la prefecturi, primării și alte administrații trebuiau să plece și să facă loc la aderenții guvernului celui nou.

Nu era destul cu atâta. Pentru a-l lega cât mai mult de partid, guvernul nu-l împedea să jefuiască averea publică, atât a statului, cât și a comunelor, așa că însuși Brătianu bătrânul ajunsese odată să se plângă în parlament, că a suferit hoții, chiar și crime, numai ca partidul să rămână tare.

Liberalii au mai alcătuit și o mulțime de bănci mari și alte societăți, cu ajutorul cărora au strâns și mai tare în eiși aderenții lor. După liberali s'au luat și conservatorii, dar ei nu au avut niciodată puterea liberalilor, căci aceștia aveau mai

FOIȘOARĂ

Raiul cel adevărat.

Un creștin bun s'a dus odată, în mod întâmplător, la un meșier bogat și cam îngânat. În firul conversației a venit vorba și despre raiu. Meșierul îngânat a zîmbit cu ironie și arătând spre moșia sa, care se vedea prin fereastră, a spus: „Iată, acolo e raiul meu!” Negreșit, că era un prea frumos raiu. La lumina soarelui de vară se întindeau acolo vii și livezi, mărginite de pomi roditori, pe un povârniș plăcut până la râul din vale, iar dincolo de râu, să înălțau dealuri frumoase, cari în văzduhul albastru alcătuiau o priveliște din cele mai încântătoare. Fără îndoeală, că era raiul pe pământ.

După câțiva ani, creștinul nostru a venit de nou la meșierul, care acum era foarte abătut și îngândurat. Moșia era tot cea veche, apa râului curgător era tot așa de limpede ca mai înainte, pomii înverziseră, pretutindena era, numai viața în natură, dar durere, meșierul nu mai era cel de altădată, sănătos și voinic, ci stătea în odaie zdrobit de durere, și răsturnat pe un scaun. Ce se întâmplase? Fiul său se înecase în râu în fața lui,

fata cea mai mare, pe care o iubea foarte mult, legase o căsătorie foarte nenorocită și el însuși suferea acum de o boală, despre care medicii spuneau, că e cu neputință se fie lecută. Mai avea o fetiță mai mică, care intrând în odă îi zise: „Tată, mă duc în oraș, ce vrei să-ți aduc?” Meșierul răspunsă posomorit: „Un pistol.” I-i să urască de viață și de raiul pe care-l avea înaintea ochilor.

Omul acesta zăcea acum în întunec și nici o lumină nu mai strălucea pentru el. Cum adevărat, să nu se mai găsească întru adevăr nici o lumină pentru el? Ba da, mai este lumina dragostei lui Dumnezeu, care strălucea și pentru el, dar pe care el nu voise să o primească în zilele când era sănătos, căci fericirea pământească îi era mai de mare preț decât cerul și raiul cel adevărat, iar acum înima i-se împletise și numai avea în aceste zile de nenorocire nici un simț pentru înțelegerea rostului vieții omenești pe acest pământ. Cuvintele: „Crede în Domnul nostru Isus Cristos și vei fi mântuit, tu și casa ta”, băteau zadarnic la urechea lui. El nu le-a înțeles, atunci când trebuia să le înțeleagă. Și astfel pentru el acum numai o mântuire mai era: pistolul, ca să-și curme cu el singur stăruințele nenorocite!

Iubite cetitorule! Învață din păjania aceasta. Dacă te crezi a fi creștin adevărat, primește în zilele tinereții tale lumina vecinică a dragostei lui

Dumnezeu și ascunde-o adânc în inima ta. Dragostea aceasta este arătată în faptul, că Domnul nostru Isus Cristos a suferit și a murit în locul tău, în locul nostru al tuturor, pentru păcatele noastre, înviind apoi din morți și „cu moartea pe moarte călcând”. Primește deci pe fiul lui Dumnezeu ca pe mântuitorul tău și vei căpăta o mângăiere și nădejde vecinică: dragostea de tată a lui Dumnezeu, care îți va îndrepta spre bine toate gândurile și toți pașii tăi, dragostea, care nu poate fi biruită de nici o putere lumească și care nici nu se sfârșește niciodată!

Poezii populare.

Măieran de pe fântână,
Am bădic ca și-o lumină,
În tot satul nu-i ca el,
Parcă e tras prin inel.
Cine-l vede stând în prag,
Moare după el de drag.
Frunză verde de bujor,
Am avut un bădișor.
Frunză verde de săcără,
Și s'a mânia a seară,
De ce n'am eșit afară?
Trandafir roșu, frumos,
Nu fi bade mănios,
Că eu, zeu, așa fi eșit.

mulți aderenți, mai ales la orașe și lucrau cu mai multă iscusință pentru a se întări, afară de aceea boierimea conservatoare era mai urgisită de popor.

Sistemul acesta de căpătueală a partizanilor pe socoteala averii publice a statului și a comunelor a ținut până în anul 1919 și e caracteristic (e de însemnat), că de pildă la primăria din București abia de-a fost cândva un jaf mai mare și o negrijă mai mare de suferințele poporului ca sub primariatul liberalului Emil Petrescu.*)

Votul universal și unirea cea mare a tuturor țărilor române, a pus capăt puterii nemărginite a celor două partide vechi, liberal și conservativ. La alegerile din 1919 abia au eșit câțiva deputați și senatori conservativi, iar dacă liberali au eșit mai mulți, aceasta e a se mulțumi în mare parte împrejurării, că și guvernul, care a făcut alegerile, era al liberalilor, afară de aceea ei sunt mai bine organizați. Un mare câștig al votului universal e deci și acela, că Românii a scăpat de tirania unui singur partid.

Într'un articol viitor vom scrie despre disidențele (despărțirile) în partidele din România veche, despre partidul național al nostru și despre partidele cele nouă. Tuțuianul dela Dâmbovița.

*) Au mai fost pe vremuri și un partid radical și unul socialist. Acestea nu au durat mult și s-au desfacut, trecând membrii lui la partidul liberal, câțiva la cel conservativ.

Scrisoare deschisă

Către alegătorii din circumscripțiile Sebeșul-săsesc și Mercurea.

Stimați alegători!

Vă mai aduceți de sigur aminte cu câtă voce bună am venit în toamna trecută în mijlocul D-Voastră și cu câtă stăruință v'am rugat, ca la alegerile pentru parlamentul țării să dați voturile pentru candidații partidului național. D-Voastră eți dați ascultare rugării mele și a prietinelor mele, pentru ce Vă mulțumesc.

Ales fiind și eu ca reprezentant al D-Voastră am dus eu ocazionalii colegi la București, cu inima curată și cu gândul să ne apucăm de lucru, să punem temelii trainice iubitei noastre Românii. Cum însă noi eram prea puțini, ca să putem forma majoritatea de lipsă în dieta țării, a trebuit să ne în-

toyărășim cu alte partide, al căror program era mai asemănător ca al nostru, ale căror voințe și dorințe ni-se păreau mai aproape de ale noastre. Durere, această tovarășie nu a fost cu noroc. Tovarășii noștri, în loc să se apuce împreună cu noi de o lucrare rodnică, s-au apucat de ecartă cu celelalte partide din vechiul regat, fiind sprijiniți și de unii dintre al noștri și fără a fi împiedecați de oamenii conducători ai partidului național.

Eu mi-am ridicat glasul în diferite rânduri și i-am rugat pe toți să mai curme odată cu vorbările neferocitate, ca să putem isprăvi lucrările pentru cari am fost trimiși la București. Dar toate au fost zadarnice. A trebuit în sfârșit să vină iubitul nostru rege, sătul de atâtea gâtleavă, și folosindu-se de dreptul său să dizolve dieta țării, făcând din nou apel la alegători, cari poate de astădată vor fi mai norocoși în alegerea oamenilor pe cari îi vor trimite în parlament.

Măhnit pentru cele petrecute și ne mai având încredere deplină în conducerea partidului național, împreună cu alți bărbai de aceeași credință, am repășit din partid, dar nu am părăsit programul național. Am părăsit partidul, căci nu mai vedeam putința a duce la îndeplinire lucrurile, pentru care ne-ai trimis în parlament.

Stimați alegători! Veacuri de-a rândul neamul românesc din Ardeal a luptat cu guvernele ungurești, cari au vrut să ne răpească ce aveam mai scump: limba și credința. Pronia cerească ne-a învrednicit după atâtea veacuri, să avem stăpânire românească, cu tragere de inimă pentru toate durerile noastre și mai ales pentru limba și credința noastră. Avem deci cea mai sfântă datorință, ca să dăm tot sprijinul nostru acestei stăpâniri pentru a întări pe vecie temeliiile statului român, pentru a asigura existența neamului nostru pentru toate timpurile.

Conducătorii partidului național nu vor să dea ajutor sincer guvernului de astăzi, în fruntea căruia se găsește generalul Averescu, omul care se bucură de încrederea regelui și de iubirea tuturor țăranilor din vechiul regat, socotindu-l ca pe un părinte ocrotitor al lor.

Credința mea nestrămutată este că astăzi, în vremile acestea tulburi, datorința noastră a Ardeelenilor este să sprijinim din toată inima guvernul dela București, căci el numai astfel poate săvârși fapte bune și folositoare pentru popor. Nu gâtleavă, o lucrare frățească ne trebuie nouă, Românilor. Pentru a sprijini din toate puterile guvernul românesc s'a hotărât înființarea unui partid mare, Partidul poporului, din care să facă parte toți Românii, din vechiul regat, din Ardeal, din Banat și din toate ținuturile românești.

Nu știu, dacă voiți mai fi candidați și pentru alegerile ce urmează a se face. Dar jin să Vă mulțumesc încă odată pentru încrederea ce mi-ați arătat și să Vă asigur, că fie ca deputat fie ca cetățean simplu todeauna voi avea înaintea ochilor numai și numai interesele poporului, căci el este talpa țării, este păstrătorul credinței și limbei noastre.

Voiu căuta prilej să viu și în mijlocul D-Voastră, ca și cu graiu viu să Vă mulțumesc și să Vă arăt părerile mele cu privire la trebile statului. Dar și până atunci Vă rog să nu dați ascultare aceluia, cari vreau să sdruncine încrederea D-Voastră în stăpânirea românească dela București. Ascultați de statul oamenilor cumpătați; ascultați numai de statul acelor oameni, ieșiți din rândurile D-Voastră, cari și până acuma au dat dovezi, că vreau numai și numai binele poporului. Ascultați de oamenii Partidului poporului. Această rugămintă o adresez tuturor alegătorilor români din județul Sibiu.

Sibiu, în 4 Aprilie 1920.

Dr. Hie Beu, medic,
fost senator.

Nota Redacției. Ca organ de publicitate, care stă pe deasupra la orice considerații personale, publicăm această scrisoare, pe care ne-o trimite dl Dr. Beu. Observăm însă, că au împășășim vederile dlui Beu, care însuși spune, că „părăsesc o partidul național, dar nu și programul național”. Ei, atunci de ce părăsește partidul așa la început? Noi credem, că mai bine să încercăm păstrarea partidului, — după cum se planuește prin congresul ce se va ține la Alba-Iulia, — decât să părăsim la repezeală partidul, care a dus lupta cea grea în vremurile trecute. Acest partid poate să prefăcut amăsurat nouilor împrejurări, în care omul are drept incontestabil de existență.

Către cetitori.

În fața nouilor stări de lucruri în țară, sunt atâtea chestii despre cari nu putem scrie în foaie, din cauza lipsei de hârtie, care, pe lângă că se capătă greu, mai e și foarte scumpă.

Ai scrie însă în o foaie de patru pagini, despre toate cele ce se petrec peste săptămână, e cu neputință. Trebuie deci se facem foaia mai mare. Dar prin aceasta și speșele se urcă. Facem însă tot ce putem. Suntem hotărâți a aduce hârtie necesară de unde numai vom putea, ca să facem foaia de 8 pagini. În schimb urcăm și

Abonamentul pe viitor:

Pe un an întreg . . . 20 Lei (40 Cere)
Pe o jumătate de an 10 „ (20 „)
Pe trei luni 5 „ (10 „)

Un număr singuratic 1 coroană.

Când aducem aceasta la cunoștința abonaților noștri vechi și noi, ne rugăm și pentru achitarea abonamentului din trecut. Sunt atâtea abonați, cari, din cauza

Dar măicuța a venit
Și-a tot strigat după mine
Când era să vin la tine.

Bade ochisorii tăi
Mă bagă în năbădăi
Bade sprâncenele tale
Mearte-mi fac mie și jale.

Frunză verde mărarine,
Când te văd bade pe tine,
Eu în ochi nu-ți pot privi,
Nici cu tin' nu pot vorbi.
Căci ai ochi înșelători,
Nu ți-i pot uita pân' mori!
Căci ochii ți-s de iubit,
Sprâncenele de-amăgit.
M'amăgești bade pe mine
De nu mă pot lăsa de tine.

De a'ar fi ochi și sprâncene,
N'ar mai fi 'n lume plăcere.
Ochi și sprâncenele
Fac toate iubirile.
Ochi badei sunt frumoși
Și la lume drăgostoși.
Ochi badi s' frumoși,
Lumă 'ntregi i-e drag de ei!

Frunză verde, stăjărel,
Făcută de-un voinicel,
Frunză verde măieran:
De Angel, din Tichindeal.

Vorbe înțelepte.

De Anton Pan.

Despre frica lui Dumnezeu.

Ochiul lui Dumnezeu nu doarme.
Dumnezeu nu răsplătește oa dușmanul, ci gânește cu anul.

Pe omul rău îl însemnează Dumnezeu.
Păcatul își caută vinovatul. De aceea nu asculta la cei ce zic:

Păcatul nu e cât mânzatul, ea să-l vază tat satul.
Nimenia nu e ușă de biserică.
Cine este sfânt, pe așternut moale nu doarme, dar
Nimenia nu zice: la-mi Doamne, ai dă-mi Doamne,

însă
Rugăciunea omului beat Dumnezeu nu o primește.
În loc de dobândă se pomenește cu esând.

Despre învățătură.

Co înveți la tinerețe aceea știi la bătrânețe.
Meșterugul la om e brătară de aur.
Cine învață la tinerețe se odihnește la bătrânețe.
Celul bătrân nu se învață în bustru.
Cine știe carte are patru ochi.
Procepsala nu se cumpără cu bani, ci se câștigă cu ani.
Bani nu aduc procepsala, ci procepsala aduce bani.

Omul cât trăgește învață și tot moare ne învățat.
Nimenia nu poate să zică: acum le știu toate, de aceea

La orice treabă pe Stan pășitul întrebă.

Cine întreabă nu greșeste.

Orbul cu întrebarea a nemezt Brăila, dar

Nu cere de la prost învăț și de la bătrân băi.

Orb pe orb povățuind cad, amândoi în gropă.

Nu cine trăgește mult știe multe, ci cine umblă mult știe multe.

Una e una, două sunt mai multe.

Mult trăgești multe auzi, multe vezi.

Mult umblă multe pătimești, multe înveți.

Câte sate a umblat atâtea meșteruguri a învățat.

Căina care clocește niciodată nu e grasă, dar și
Piatra care se rostogolește din loc în loc nu prinde muschi.

Toată musca nu face miere.

Toate străchinile nu sunt pentru ciorbă.

Procepsala nu e cârpă să o mototolești și să o bagi în sân, că

Unde nu e oap vai de picioara.

A lipsit de-acasă nouă ani și s'a întors cu doi bani, căci

Omul sfârșite locul, nu locul pe om.

Toată lumea este școală, și

Vremea învață pe acela ce n'au dascăl, adică:

Mereala învață pe om și nuiaua pe copil.

postei nu pot trimite banii. De aceea ne scriu mereu să nu le oprim foaia, pe care o capătă regulat, iar alții o primesc de multă vreme fără a o trimite înapoi.

Acești abonați încă trebuie să facă cumva, ca să trimită banii. Dacă posta nu primește bani, apoi se caute vreo altă ocazie potrivită. Când merg în careva comună ori oraș, unde posta primește bani, să nu-și uite a da la postă banii pentru foaie. Un alt mijloc este a trimite prin vreo bancă sau când vine cineva din partea locului la Sibiu.

Oricum, dar plata tot trebuie făcută pe vreo cale oarecare. Credem, că acești abonați ne înțeleg, și vor achita sumele restante. Totodată ne rugăm a lăși fiecare foaia în cercul cunoscuților lor. În aceste zile de prefacere și în fața nouilor alegeri pentru Cameră, fiecare bun român trebuie să știe ce se petrece în țară.

Către alegătorii cercului Nocrich.

Când în toamna anului trecut, din prilejul alegerilor de deputați, mă găsisem în mijlocul D-Voastră, Vă spuneam: nu vă pot făgădui nimic hotărât, dar Vă încredințez, că-mi voi da toată silința, ca prin activitatea mea să pot fi folositor intereselor de obște, în general, și intereselor cercului D-Voastră în special.

Imprejurările între cari am fost nevoiți să lucrăm, ca deputați, au fost cât se poate de neprielnice. Casa țării a fost mai mult un loc de întâlnire al celor ce aveau de răfuit între sine afaceri personale, și prea puțin un loc pentru făurirea binelui obștesc. Între asemenea condițiuni, firește, chiar și activitatea acelor, ce erau conduși de cele mai bune gânduri pentru binele țării și al neamului, n'a putut da roadele așteptate.

Cât mă privește pe mine, ca fost reprezentant al D-Voastră, m'am ferit a lua parte și a spori discuțiunile zadarnice. M'am mărginit a mi spune cuvântul numai în cauze de folos obștesc, apărând totdeauna, atât în vorbirile din Camera deputaților, cât și în Comisiunile din ministerul de finanțe, interesele populațiunii ardelenești.

Iar ce privește cercul D-Voastră, am mulțumirea, că am putut fi folositor mai multor comune și instituțiuni, prin rezolvirea grabnică și favorabilă a unor afaceri ale lor, de interes comun. Singuraticilor din cerc — alegători și nealegători — cari mi s'au adresat cu năcazurile lor, n'am pregetat a le veni în ajutor, pentru rezolvirea corespunzătoare a cererilor lor îndreptățite.

În fine am cerut și am obținut, ca populațiunea să fie împărțită la timp și în măsură suficientă de unul dintre cele mai de lipsă articole de prima necesitate.

Astfel, după o activitate de abia patru luni, mă despărț de alegătorii cercului Nocrich, având conștiința, că ceea ce le-am pus în vedere, pe timpul alegerilor din toamnă, am împlinit. Ceea ce am făcut însă pentru dănsii, am făcut dintr'un simț de datorință și nu pentru că am fost sau aș mai voi să fiu deputat.

Acest simț de datorință mă obligă să servesc interesele poporului și în viitor, ori care și ori cât de modest va fi locul ce-l voi ocupa în viața publică românească.

tor, ori care și ori cât de modest va fi locul ce-l voi ocupa în viața publică românească.

Dar înainte de a mă despărți de foștii mei alegători, să-mi fie îngăduit a le mai adresa un cuvânt frăcesc și sincer. După toate semnele, alegerile viitoare vor fi foarte înțelese. Lucrul cel mai cuminte va fi însă, dacă, cel puțin aici, în comitatul nostru, s'ar căuta să se facă un bun înțeles, căci — după experiențele mele — pot spune, că nu există acel guvern românesc, ori cine ar fi în fruntea lui, care să nu voiască a face bine pentru țară și popor, și nu există acel român — de orice partid ar fi el — care să nu poată fi folositor obștii, dacă voiește. Dorința ori cărui om de bine, în aceste zile de încercări, nu poate fi alta, decât: pace și înțelegere.*)

Sibiu, la 7 Aprilie 1920.

Ion I. Lăpădatu,
fost deputat.

*) O astfel de înțelegere din partea unui fost deputat al partidului național, e cu totul altceva, în comparație cu ceice eu părăsesc la răpezeala partidului național. Bine înțeles, asupra faptului cu ce partide se va înțelege partidul național asupra înțelegerii la alegeri — pentru a nu lua unul contra altuia din cale afară — va putea hotărî numai conducerea partidului și congresul dela Alba-Iulia.

Redacția „Foaia Poporului”.

Cine a părăsit partidul național?

Aceștia sunt următorii foști deputați, ce acum au trecut la „Liga poporului”, care își va schimba numele în „Partidul poporului”:

Octavian Goga, Anton Mocioni, Ion Montani, Procopie Givulescu, dr. Cornel Iancu, dr. Cornel Ardelean, dr. Adrian Popescu, dr. Eugen Costina, Petru Marșieu, Nicolae Borza, dr. Clemente Barbul, dr. Danilă Vasu, dr. Al. Vasu, Nicolae Firu, dr. Octavian Prie, Iulian Marșian, dr. Ci. Comșa, Aurel Esca, dr. Al. Morariu, dr. Ion Iacob, dr. Lazăr Iacob, Atanasie Daju, ing. Gavril Lungu, dr. Zaharie Munteanu, dr. Ion Suciu, dr. Ilie Beu, ing. Simeon Simu, dr. C. Bucșan, dr. Petru Groza, Ion Duma, dr. Eugen Barbul, Iustin Monția, Ion I. Ardelean, Oct. C. Tăslăuanu.

Răvaș politic.

Cartea verde bulgară.

Guvernul din Sofia va publica în cursul lunii acesteia o carte verde, în care se vor cuprinde toate documentele diplomatice, cari stau în legătură cu politica externă a Bulgariei, urmată dela 1913 până la încheierea armistițiului. Ziarele din Sofia, anunțând apropiata apariție a cărții acesteia, spun însă, că multe documente diplomatice vor lipsi din carte, anume acelea, cari puteau să facă dovada intrigelor cerute de Germania în peninsula balcanică, pentru că acestea au dispărut din arhiva ministeriului bulgar de externe, fiind luate de fostul rege Ferdinand, cu ocaziunea isgonirii sale din țară.

Maghiarii nu subscriu pacea.

Pertractările de pace cu maghiarii sunt acum întrerupte pe o vreme oarecare,

din pricina, că România nu are reprezentant în conferința de pace. Domnul Vaida a venit acasă și altul nu a mers ca să iee locul. Gazetele maghiare din Budapesta scriu însă, că nici contele Apponyi, nici altcineva dintre unguri, nu va subscrie tratatul de pace, decât numai în cazul, dacă se vor face în el schimbările cerute din partea Ungariei, dar cum știm, antanta a respins cererile de natura aceasta ale maghiarilor, și astfel antanta va trebui să se silească pe maghiari, pe o cale oarecare, ca să subscrie pacea.

Ultime știri.

Desființarea Conziliului Dirigent.

Pe când articolele noastre de pe paginile 1—3 erau deja scrise și culese, am primit știrea, că decretul-lege despre desființarea Conziliului Dirigent a apărut în Monitorul oficial dela București. Hotărîrea desființării e prin urmare fapt împlinit.

Felul cum se întâmplă acest lucru nu e demn de un stat constituțional. Așa se poate duce la infinit cu decretele-legi. Această o constată — după informațiile ce le avem — toate ziarele din București, neangajate la carul guvernului. Orice Român, care pune mai pe sus binele țării decât afacerile de partid, trebuie să recunoască, că ceea ce face guvernul generalului Averescu cu Ardeleni, nu e cu oale. Așa cu greu credem, că dl general va putea câștiga simpatia Ardelenilor — pentru a căror bunăstare, regulând cursul coroanei, nu are nici o vorbă răspicată, — ci va câștiga cel mult câteva mandate de deputați, de Joi până mai apoi...

Această stare de lucruri, după cum ni se vestește, produce în Ardeal un viu resens peste tot locul.

Pregătiri pentru Congresul dela Alba-Iulia.

Se va ține în 24 Aprilie, Sâmbătă după Dumineca Tomii. Comitetul central al partidului a hotărît în legătură cu Congresul următoarele:

1. A doua sau a treia zi de Paști se vor ține adunări populare în toate cercurile electorale precum și în centrele de județ, în cari se vor da lămuriri asupra ultimelor evenimente politice și se vor lua hotărîri pentru participarea la Congresul dela Alba-Iulia. Comitetele județene și de cercuri ale partidului vor lua măsuri pentru ținerea acestor adunări.

2. Candidații partidului național în viitoarele alegeri vor fi aceia pe care îi vor designa comitetele județene și cercurile. Comitetele vor designa pe candidați înainte de Congresul dela Alba-Iulia — ar fi bine chiar cu ocazia adunărilor din centrele județene și din cercuri.

3. La Congresul dela Alba-Iulia, ca primdelegați vor fi trimiși candidați aleși de comitetele locale.

4. Fiecare cerc electoral va trimite la Congres doi delegați (candidatul designat și încă unul) și fiecare județ 5 delegați oficiali.

Rugăm toate organizațiile noastre de partid să aducă la cunoștința tuturor în cercuri cât mai largi aceste dispoziții, și să-și dea toată silința pentru ca la Congresul dela Alba-Iulia să ne prezentăm bine organizați și pregătiți.

Să nu rămână un singur cerc nereprezentat! E o datorie națională și de onoare pentru fiecare din noi să ne spunem cuvântul la Congresul partidului dela Alba-Iulia.

Un guvern neutru.

Ziare independente și bărbați politici de seamă din București susțin, că se prea poate, că alegerile nu le va face guvernul Averescu, ci un nou guvern neutru (afară de partide), care ar avea chemarea să garanteze deplină libertate la alegeri (ca guvernul generalului Văitoianu la alegerile trecute).

Unele cercuri politice din București sunt de părere, că alegerile nu se vor ține la sfârșitul lui Maiu, ci vor fi amânate pe mai târziu.

Apel

către populația părților ungurene alipite către România.

Populația teritoriului unit cu România are o pretenziune considerabilă la casa de păstrare postală maghiară (Posta-takarekpenztár), care pretenziune între împrejurările de azi nu se poate valoriza. Pentru a putea face posibilă ridicarea pretenziunilor, avem lipsă a și, care este suma totală a pretenziunilor populației din teritoriul susnumit.

Provocăm deci toată populația din fostul teritor maghiar (Transilvania, Banat etc.) acum unit cu România, ca pentru asigurarea drepturilor câștigate față de casa de păstrare susnumită ca până la ziua de 30 Aprilie 1920 să se prezinte la oficiul postal la care aparține și să-și însușie pretenziunile care le are față de numita casă de păstrare și cari sunt de a se motiva cu documentele referitoare — ea libel de depunere, libel de rente, cont de cheque, clearing, mandate de platire dela casa de păstrare.

Pretenziunile insinuate în alt loc, sau după acest termen, nu se vor lua în considerare.

Documentele prezentate la oficiul postal nu se vor reținea, ci se vor reînainta prezentatorului.

Pentru a evita eventualele neînțelegeri se observă, că aceasta dispoziție se face numai pentru statorirea pretenziunilor și așa depuneri sau răsplătiri nici pe mai departe nu se pot face.

Director Central a Postelor: Major.

Informațiuni

Christos a înviat!

strigăm tuturor cetitorilor, prietenilor și colaboratorilor foii noastre. La toți vă dorim serbători vesele și fericite, spre binele fiecăruia în special și spre fericirea neamului și a țării în general.

Trăim în niște timpuri de mari prefaceri. Dă, Doamne, conducătorilor acestui neam, o inimă curată și o gândire luminată pentru tot ce e frumos și nobil.

Scapă-ne, Doamne, de pizmă și dor de răzbunare, îndreptându-ne tot mai mult spre o adevărată muncă cinstită. În chipul acesta putem ajunge una dintre cele mai fericite țări, altcum înși-ne ne îngreunăm viața, cum poate puținii pro-văd azi.

Redacția.

Dela Asociațiune. În urma mandatului primit dela adunarea generală ținută în Ianuarie în Sibiu, comitetul central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român a ales secretar literar al Asociațiunii pe domnul Ioan Georgescu, profesor seminarial în Blaj, care cu ziua de 1 Aprilie și-a luat postul în primire. Li dorim succes bun la munca pe care va avea să o săvârșască, pentru că n'avem încotro, trebuie se o recunoaștem, că în trecut nu s'a prea muncit la Asociațiune. N'am auzit decât vorbe și la instituția aceasta înaltă culturală a noastră, fără a fi văzut apoi faptele. Să sperăm, că în viitor va fi întors: vom vedea fapte și ne vom lipsi de vorbe prea multe.

† **Ioan Mihăilțianu**, general auditor în pensiuie, după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul în 28 Martie dimineața și a fost înmormântat în 30 Martie, în cimitierul central din Sibiu, cu onorurile cuvenite. Il deplânge nemângăiata soție Ana Mihăilțianu născută Petricu și fiul Ionel, student universitar în străinătate, precum și numeroase rudeni. Fie-i memoria în veci neuitată!

Vin banii noi! După cum se vestește, secretarul Băncii Naționale din București a sosit săptămâna trecută din Paris și a adus cu sine o însemnată cantitate de hârtie de bancnote, spre tipărire. Imprimarea a și început. Hârtiile cele noi se vor folosi pentru înlocuirea biletelor băncii generale (leu german), a coroanelor și a rublelor. Pe ce curs vor fi schimbate coroanele și rublele, nu se știe, pentru că guvernul nu a luat încă nici o hotărâre în privința aceasta, dar faptul e, că în locul lor vor veni acum în curând — lei!

Logodnă. Dăoara Lia Boiu și dl David Simtion, Sibiu, logodiți. — Felicitările noastre!

Dela cercul de recrutare Sibiu. Recrutarea tinerilor din județul Sibiu, din plășile Mediaș și Agnita ale județului Târnavama-re, și din orașul Ocna-Sibiului aparținător județului Alba-inferioară, se va începe la 20 Aprilie și se va termina la 31 Maiu 1920. Au să se prezinte la asen-tare tinerii născuți în anii 1897, 1898 și 1899. Amănuntele se pot afla din placatele trimise tuturor primăriilor din teritoriul cercului de recrutare Sibiu spre afișare.

Parastas solemn. Duminecă, în 4 Aprilie, s'a oficiat în biserica greco-orientală din Oradea-Mare parastas în memoria ofițerilor și a soldaților morți cu ocaziunea luptelor date în anul 1919 pentru eliberarea Bihorului și înmormântați toți în cimitierul din Oradea. După terminarea parastasului întreaga asistență a plecat în procesiune la cimiter, unde s'a făcut sfințirea monumentului ridicat la mormintele eroilor, din partea camerazilor lor din divizia a doua de vânători. A fost o serbare frumoasă și înălțătoare de suflete, care face onoare celor ce au aranjat-o. S'au rostit vorbiri frumoase.

Retragerea trupelor române dela Tisa se continuă și în zilele acestea va fi terminată. Armata noastră se așează pe linia stabilită din partea conferinței de pace ca linie de graniță între noi și unguri. Supărător e însă faptul, că în regiul-

nile evacuate (golite) de armata română, autoritățile și poporațiunea maghiară au început se tortureze pe românii rămași sub stăpânirea ungurească. Așa știm, că conferința de pace a luat angajamente, că va asigura și garanta poporațiunii românești din acele părți deplină libertate, și în prima linie viața și averea și astfel credem, că ar fi datorința guvernului român se atragă atențiunea antantei asupra celor săvârșite din partea ungarilor.)

Teatru românesc în Sibiu. Trupa română de operetă de sub direcțiunea feneiului Stănescu-Cerna va da o serie de reprezentațiuni de operetă în teatrul orașenească din Sibiu. Repertoriul acestei trupe este compus din niște plăcute operete, cari au avut un frumos succes în vechiul regat Basarabia și Bucovina, pe unde trupa susnumită a fost în timpul din urmă, cutec-rând toate orașele mai mari. — Prima reprezentație în Sibiu se va da Duminecă, în 11 Aprilie, când se va juca „Voivodul Țiganilor” (Der Zigeuner Baron) operetă în 3 acte de Strauss; Luni, 12 Aprilie, „Camarazii”, operetă în 1 prolog și 2 acte de Kálmán; Marți, 13 Aprilie, „Pericola”, operetă în 4 acte de Offenbach. Toate trei reprezentațiile se dau de douăori în fiecare zi, după amiază la 3 ore și seara la 8 ore. Bilete se vând înainte la Librăria „Foia Poporului” și seara la cassă. — După aceea se vor mai reprezenta și alte opere, între cari vor fi „Clereta”, „Suzana”, „Fata tamborului major” etc. Toți iubitorii de muzică au un bun prilej a vizita aceste reprezentații.

Centenarul nașterii lui Cuza-Vodă. Săptămâna trecută s'au împlinit o sută de ani dela nașterea primului domnitor al țării române unite, care a fost Alexandru Ion Cuza. Regretăm, că nu s'au luat măsuri din vreme, ca ziua aceasta, în care s'a născut marele fiu al țării românești, cu tragere de inimă pentru țărânie și sărăcime, se fi fost sărbătorită în mod cuviincios și amăsurat meritelor pe cari și-le-a câștigat acest domnitor pentru promovarea binelui neamului și al țării.

Dr. Ilie Beu, medic, reîntors dela București, ordonează zilnic dela 8—10 și dela 2—4 d. m., Sibiu, Piața mare 22.

Aviz comercianților români. Subscrișii comercianți grupați în jurul Asociației comercianților români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, invităm cu drag pe toți colegii noștri la o consfătuire, care se va ține în Sibiu Duminecă, în 18 Aprilie 1920 (Dumineca Tomii) în palatul Asociațiunii (str. Șaguna 6) pentru discutarea unor chestiuni urgente de interes comercial. — Sibiu, la 6 Aprilie 1920. A. Popescu, T. Doboi, I. Gruia, I. Candrea, V. Hoza, Al. Schuster, A. Stinghe, Ar. Bălaș, I. Măcelar, I. Inișca, A. Cinteș și V. Dicu.

Imprumutul forțat în Ungaria. Vine știrea din Budapesta, că guvernul de acolo a ordonat stampilarea tuturor hârtiilor monetare, care apoi s'a făcut astfel: fiecare cetățean s'a prezentat în fața comisiei cu toate coroanele sale, cari au fost apoi stampilate, dar jumătate din ele au fost reținute pe seama statului, ca imprumut forțat (de silă). Proprietarul a primit numai cealaltă jumătate,

Monumentul unui erou. Când s'a retras armata română din Bazargic, un soldat infanterist din regimentul 40, cu numele rămas până astăzi necunoscut, a fost udat la postul său de sentinelă din fața poștei. Un om a venit la el și i-a spus: „Fugi până e vreme, căci vin bulgarii și te omoară”, dar soldatul a răspuns: „Eu nu fug, aici sunt, aici rămân”. Și a rămas la post. Peste puțin timp însă un glonț din pușcă dușmană l-a culcat la pământ. Corpul său acolo a rămas în stradă mai bine de două săptămâni, când apoi a fost înmormântat, ca erou fără nume. Acum s'a constituit un comitet în Bazargic, în scopul de a aduna banii necesari pentru ridicarea unui monument pe seama acestui erou necunoscut, care și-a împlinit atât de frumos datoria de ostaș român, preferind să moară, decât se îndoaie!

Lupta dela Marna. Printre elevii dela toate școlile din America s'a început adunarea de bani, în scopul, ca din ei să se

facă un monument frumos, care se eternizeze frumoasa luptă dela Marna (Franța), unde s'a dat Germaniei lovitura de moarte. E vorba să se adune, ori poate că sunt adunați gata, 250,000 dolari, — în banii noștri, după cursul de acum, cam 50 de milioane de coroane, — cari se pun apoi la dispoziția unui sculptor celebru american, ca să plănuiască și facă monumentul dorit, care va fi ridicat apoi undeva pe la Marna, în locul cel mai potrivit și va fi făcut cadou (cinste) francezilor, în semn de prietenie și de stimă, din partea tinerei generații americane. Fapta aceasta frumoasă a elevilor din America au pus-o la cale dascălii și profesorii lor.

Boala somnului. În loc să treacă, tocmai din contră, să lățească în mod îngrijitor boala cea nouă, numită boala somnului, care se arată în împrejurările următoare: omul adoarme și doarme într'una zile dearândul, slăbind mereu și în cele din urmă își dă obșteșcul sfârșit. S'au ivit cazuri mai multe de astfel de boală și în

vechiul regat român, și ziarele mai proaspete din capitală ne aduce știrea, că la Roman au fost constatate în timpul din urmă mai multe cazuri mortale, provocate de această boală a somnului, în contra căreia până acum medicii nu au putut afla nici un leac folositor.

Gripa și alcoolul. În Statele Unite americane e oprită prin lege consumarea, fabricarea și punerea în vânzare a beuturilor spirituoase. Cum însă gripa spaniolă bătute în mod îngrozitor și pe acolo, iar medicii au constatat, că cel mai bun medicament în contra gripei este alcoolul executarea legii respective a fost suspendată pe o vreme oarecare și acum oamenii pot se bea iarăși în America vin, bere, rachiiuri, în dragă voie. — Bucuria bețivilor!

Redactor responsabil: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”

Cenzurat de: Bratu.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de secretar (notar) în comunele mari Acibiu, Gales, Sibiel, iar Curariului de secretar (notar) II și a postului de secretar cercual în Săcel pentru comunele Săcel-mic, precum și pentru ocuparea posturilor de vice (notari) secretari în comunele Orlat, Săliște și secretariatul cercual Săcel escriu concurs.

Reflecții la aceste posturi cari au calif ca iunea pre-crise în art 1—1883 ori X.—1900 pot să-și înainteze petițiile înscrise au atestatul de calificare și atestat despre etate la sub-crisul până la 20 Aprilie 1920. Emulamentele împreună cu posturile înscrise sunt cele prescise în Decret Nr. XX.

Săliște, la 31 Martie 1920.

Pop.
primpretor.

1 taur

de rasă Simen hal de 18 luni.
e de vânzare Nepperdorf 364.

Greble pentru grădină

de oțel „Helios” cu 6—16 dinți se afla de vânzare engros și în detalii la

Fabrica **SCHIEB** soc pe acții
de mașini în Sibiu,

Strada Sărei Nr. 11.

Se caută

un învățcel la tipografia „Foaia Poporului” care să aibă cel puțin 4 clase secundare. Căi doresc să vină, să scrie la administrația „Foaia Poporului”, Str. Măcelarilor No. 12.

Materiale de birou.

Corpul 7 Armată are nevoie de cantitate mai mare de materiale de birou (hârtie de tot felul, materiale de scris, materiale pentru mașină de scris, de litografie etc.). Concurenții sunt rugați a prezenta oferta în scris în ziua de 15 Aprilie 1920 la ora 10 a. m. la Intendanta Corpului 7 Armată, Biroul Echipament Str. Ciznădiei Nr. 4, etagiul II, oda Nr. 102, unde se va ține a doua licitație publică.

Corpul 7 Armată
Intendanta Nr. 44400.

Căsătorie.

Meseriaș bun, diligent și cu avere dorește a să căsătorii cu o fată oră nevestă fără copil din familie cinstită de 25—30 ani. Să fie modestă, frumoasă și să aibă ceva avere. Adresa: „Independent” la administrația „Foaia Poporului”.

TRAIAN MARIAN

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE LICHER ȘI RUM
Str. Turnului 48 SIBIU * Casele proprii

Recomand beuturile mele

== Cognac, Rum, Drojdii, Sligoviță, Trevere ==

și tot felul de licheruri. — Diferite

Vinuri renumite de masă

de Drăgășani, de pe Târnave și din Bănat.

Frați români, sprijiniți industria și comerțul român.

Bumbac pentru țesut

urzală și băteală, precum și fir de cânepă

se află de vânzare la

Ilie Floașiu, Mercurea

(județul Sibiu).

Cine voește să se provadă, să grăbească.

DESPĂRTĂMÂNTUL MAȘINELOR

AL REUNIUNEI ECONOMICE
SĂSEȘTI ARDELENE

:-: SIBIU

Biroul și depozitul:
STRADA SĂREI No. 22

**Cel mai mare magazin de vânzare pentru mașini și unelte
de agricultură din Ardeal!**

Adresa scrisorilor:
Despărțământul Mașinelor

Furnizăm toate felurile de pluguri, adică: Pluguri de Balcan pe o brazdă, „HOHENHEIMER”, pluguri schimbătoare (sistemul RIEGER) și pluguri schimbătoare „Rudhalo”, precum și pluguri de oțel pentru una sau mai multe brazde, în toate executările, asemenea grăpe, ghiourii, mașini de sămănt grâu și porumb (cucuruz), sfărâmătoare de porumb, mașini de tăiat paie diferite feluri, mașini de tăiat napi, greble de fân (pentru cai), mașini de coșit iarbă, mașini pentru legat snopii, mașini de treerat de mână și cu vârtje, ciure și aite.

Afară de mașini și unelte pentru agricultură mai furnizăm: toate felurile de uleiuri pentru uns mașinile, ulei de în fier (Firniz), ulei de rapiță, unsoare consistență „Tavotte”, unsoare de căruță, carbid, gunoiu artificial, vitriol de cupru (piatră vânăță), șurupuri de potcoave, etc., precum și șine de căi ferate uzate, în toate dimensiunile, în locul traverselor.

Dar țărânul deștept pentru convingerea lui, va face bine, înainte ce va cumpăra articolele pentru agricultură de care are trebuință, va vizita depozitul nostru, sau ne va scrie, pentru a-i trimite oferta noastră de marfă. Firma noastră s'a fondat numai pentru scopul că țărânii să fie bine și avantajosii serviți.